

KLASİK SOSYOLOGLAR

Sosyolojinin ilk fikir babaları,

- Doğa bilimlerinin kendi alanlarında göstermiş oldukları başarıları örnek almak ve
- doğa bilimsel yöntemleri topluma uygulayarak, topluma çeki düzen vermek amacındadır (pozitivist yaklaşım).

Auguste COMTE (1798-1857)

Auguste COMTE (1798-1857)

- Pozitivist sosyolojinin kurucusudur. Sosyolojinin isim babası olarak bilinmektedir.
- Fransız ihtilalinin getirdiği başıbozukluk ve bunalımın büyük ölçüde etkisi altında kalmıştır. İçinde bulunduğu toplumsal yapının nasıl düzeltilebileceği ve toplumun rayına nasıl oturtulabileceği üzerinde durmuştur.

Temel amacı;

- yeni bir toplumsal düzen yaratmak ve sosyoloji yardımıyla topluma yeni bir düzen vermektir.
- 1839 yılında Comte, toplumsal olayları inceleyerek bu yeni bilime “Sosyal Fizik” ismini önermiş, daha sonra aynı anlama geldiğini düşündüğü, **sosyoloji** kavramsallaştırmasına gitmiştir.

Comte` un *pozitif felsefe* adını verdiği bu yeni bilim,

- toplumsal yasaları ortaya çıkaracak,
- aralarında ilişkiler kuracak,
- bu yolla toplumsal olguları açıklayabilecek
- toplumun yeniden düzenlenmesi amacına hizmet edecektir.

- Bilim maddi dünyadaki olayları kontrol altına almamızı nasıl sağlıyorsa, sosyoloji de insanların kendi kaderlerini kontrol etmelerini sağlayacak bir bilim olacaktır.
- Eğer toplumun işleyiş yasalarını bulabilirsek geleceğe ilişkin kestirimlerde bulunmamız da mümkün olabilecektir.
- Comte` a göre «*geleceği kestirmek iktidar sahibi olmak demektir*».

Comte'un temel kavramları.

1. **Toplumsal Statik:** Temeli “*düzen*”dir. Varolan toplum koşullarının incelenmesi anlamına gelir. Toplumsal “*consensus*” la (uzlaş), toplumda yaşayan insanlar arasındaki “uyum”u içeren yasalarla ilgilidir. Sosyal yapı ya da düzen bu alanın içindedir.

Toplum organik bir bütündür ve üç açıdan analiz edilebilir: **1. Birey 2. Aile 3. Toplum.**

***Ancak sosyoloji için en küçük birim birey değil ailedir. Çünkü bir toplum parçalanıp bireylere indirgenemez.

2. Toplumsal Dinamik: Temeli “*ilerleme*” dir.

Toplumun değişen koşullarının, gelişiminin, yani toplumun ilerleme yasalarının incelenmesini kapsar.

Toplumsal dinamik, insan düşüncesinin ve insan toplumlarının art arda gelen ve zorunlu evrelerini ifade eder. (3 hal yasası)

Evrimci bir perspektiften tarihsel ve sosyal gerçeğe bakan Comte, evrimci süreci **üç aşama yasası** ile açıklar:

- 1. Dinsel (teolojik) aşama** (Olgular tanrısal güçlerle açıklanır). Bu dönemde insanoğlu bilmediği, anlayamadığı olayları hep aşkın bir kaynakla açıklama yoluna gitmiştir. Aklından çok imgeleminin sesini dinlemiş; ussal yolla temellendirilmiş açıklamalar yapmak yerine mitolojik anlatılara başvurmuştur.

2. Metafizik aşama (olgular soyut kavramlar, özler ve ideal biçimlerle açıklanır). Gerek mitolojik tanrıların varlığına gerekse de onların özel yetilerine ve güçlerine duyulan inancın çökmesiyle birlikte değişik metafizik araştırma yöntemleriyle insan zihni «saltığı» kavramaya çalışmıştır.

3. Pozitif Aşama (olgular olgularla açıklanır. Sadece doğa olayları değil, dinler, gelenekler, sanat, ahlak da olgulara dayalı olarak açıklanmalıdır)

Usun bütünüyle imgelemin üstesinden geldiğinin varsayıldığı bu son dönemde insanoğlu artık deneye açık olgularla, bu olgular arasındaki ilişkilerle, bu olguların altında yattığı düşünülen yapı, düzen ve yasalarla ilgilenmektedir.

-
- ** İnsanlık bu aşamaları sırasıyla hem toplumsal örgütler düzeyinde hem de insan aklının gelişimi sürecinde, belirli bir sıra içinde ve kaçınılmaz olarak takip etmektedir.
 - ** Bu durum “insan ırkının kendisini mükemmelleştirme eğilimi”nden kaynaklanan doğal bir yasaya bağlı olarak gerçekleşmektedir.

****DÜZEN** (toplumsal statik) ve **İLERLEME** (toplumsal dinamik), böylelikle toplumun statik ve dinamik yönlerine karşılık gelmektedir.

****İLERLEME`nin olması için öncelikle DÜZEN ve dolayısıyla, UYUM ve DAYANIŞMA gerekmektedir.**

Kaynakça

- Aron, R. (2004). Sosyolojik Düşüncenin Evreleri. Ankara: Bilgi
- Giddens, A. (1998). Sosyoloji: Eleştirel Bir Yaklaşım. İstanbul: Birey.
- Giddens, A. (2008). Sosyoloji. İstanbul: Kırmızı.
- Tan, M. (1981). Toplum Bilime Giriş: Temel Kavramlar. Ankara: A.Ü. E.B.F. Yay.
- Tezcan, M. (1993). Sosyolojiye Giriş: Temel Kavramlar.